

Κοκκίλιθος Λεπιδώτης (Coccus Lapidarius) Ούτος είναι παρόμοιος με τὸν κοκκίλιθον, καὶ διαφέρει ἐκείνου κατὰ τὴν λεπιδωτὴν αὐτοῦ ὑψὴν. Σύγκριται ἐν ὡσαύτως ἐν κρυσταλλοπυρίτου, πεδισπάρου καὶ σιλταργίλου. Καὶ αὐτοῦ τὰ εἴδη ὑπάρχουσι πολλὰ, καθὼς τοῦ κοκκίλιθου, ἐκ τῆς πολυτρόπου μίξεως τῶν συστατικῶν αὐτοῦ μερῶν. Ὅταν πλεονάζῃ εἰς αὐτὸν ἡ σιλταργίλος, φαίνεται χρυσοειδής, ἢ ἀργυροχρῶς. Προσέει ὑπάρχει γαῖος, μελανόφαιος, ὑποκίτρινος, ὑπέλευκος, ὑπαίθριος, καὶ πράσινος, καὶ εὐρίσκεται εἰς τὰ φλεβοφόρα θυμὰ ἐμπειρεκτικῶς μετάλλων.

Κρύσταλλος (Crystallus). Ὁ Κρύσταλλος εἶναι σφαιρώτερος καὶ διαφανέστερος τοῦ κρυσταλλοπυρίτου, καὶ εὐρίσκεται χρωματιστός, ἢ ἀχρωμάτιστος. Ὁ μὲν διαφανέστατος καὶ ἀχρωμάτιστος ἐνομάζεται Ὁρεινός· ὁ δὲ θολός, κοινός, καὶ εὐρίσκονται κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους τοῦ κρυσταλλοπυρίτου· οἱ δὲ κάλλιστοι, εἰς τὰ ἄντρα τῶν ὑψηλοτάτων ὄρεων.

Ὁ Ὀρεινὸς κρύσταλλος ὑπάρχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὡς κύβος ἐξάπλευρος καὶ ἰσοπαχῆς, ἔχων τὰ ἄκρα ὡς ἐξαπλευροὺς πυραμίδας. Τὰ μεγέθη τοῦ κρυστάλλου εἶναι πολυειδή· διότι εὐρίσκεται ἰσομεγέθης μὲ βελόνην, καὶ ἄλλοτε ἔχων τινῶν κενταρίων βάρος. Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ εἶναι διαφανέστεραι τῶν βάσεων. Ἐκσπάπτεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ συμβεβηκός, ἀπὸ τῶν μεταλλείων καὶ λιθοτομείων· εὐρίσκονται ὁμῶς κατὰ τόπους καὶ τακτικὰ μεταλλεῖα αὐτοῦ.

Ὁ κρύσταλλος εἶναι τιμιώτερος τοῦ ὑέλου· διότι εἶ-

ναι και διαυγέστερος και ευτιότερος. Εἰς τὰ ἔρη τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκονται κομμάτια κρυσάλλου, ὡς 50 ὀκάθου, τόνου διαυγῆ· ὅτε ἀναγνώσκει ὁ ἄνθρωπος δι' αὐτῶν εἰς βιβλίον. Ὁ καθαρὸς κρυσάλλος οὔτε τήκεται, οὔτε χάνει τὴν καθαρότητά του ἐντὸς τοῦ πυρός· ἐὰν ὁμοίως βυθῆ πυρραμῖνος εἰς τὸ νερόν, διαλύηγνύται, και διαρρίπεται εἰς λεπτότατα. Ἐκ τῶν μεγάλων κρυσάλλων τεχνεῦνται σκευὴ παντοδαπῆ· ἐκ δὲ τῶν μικρῶν και καθαρωτέρων γίνονται πολυτιμῆ λεπτοσυγγήματα και σελήδια, τὰ ὅποια ὀνομάζονται ψευδάσματα.

Οἱ χρωματιστοὶ κρυσάλλοι εὐρίσκονται κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους, εἶναι κατὰ τὸ μάλλον και ἥττον διαφανεῖς, και ὀνομάζονται κοινῶς Δακτυλιόποτραι, και ἕκαστος κατὰ μέρος μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ πολυτίμου λίθου, τοῦ ὁποίου ἔχει τὸ χρῶμα, οἷον κρυσάλλοἀνθραξ, κρυσάλλοτοπάξιον, κρυσάλλοἀθάμας κ. τ. Τὰ χρώματα αὐτῶν προξενοῦνται ἐκ τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς αὐτοὺς καυσίμων, ἢ μεταλλικῶν μορίων, και ἀλλαιούνται εἰς τὸ πῦρ· ὅθεν οἱ τεχνίται αὐξάνουσι, ἢ ἐξαθνεύουσι αὐτὰ κατ' ἀρίσκειαν. Οἱ ὑδουργοὶ κατασκευάζουσι κρυσάλλον και ἐκ τοῦ ὑέλου.

Κρυσάλλοπυρίτης (Silex quartzum crystallus). Ἡ καθαρωτέρα πυρίτις γῆ εὐρίσκεται εἰς λίθους, συνθίτους ἐκ μορίων κρυσάλλου. Ἐὰν οἱ τοιοῦτοι λίθοι εἶναι ἀδιαφανεῖς, ὀνομάζονται κρυσάλλοπυρίται· εἰ δὲ εἶναι διαφανεῖς, λέγονται κρυσάλλοι. Ὁ κρυσάλλοπυρίτης εἶναι λίθος κοινός, και εὐρίσκεται παμπληθῶς εἰς τὰ φλιβοφόρα βουνά, ἐμπεριέχων μέταλλα, και προσίτε

καὶ ἐπὶ τὰς πεδιδάδας. Ἐχει δὲ μορφὴν πυκνοῦ ὑελώδους σκωρίας, ἢ ἀγροῦ· ὑψὴν λεπιδωτὴν, ἢ καὶ ὀλίγον κωκωτὴν, καὶ χρώματα πολυειδῆ, εἶον λευκόν, φαιόν, ὑποκίτρινον, μελανόν κ.τ. Ὄταν ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι τραχεῖα, ὀνομάζεται Στυγνός· ὅταν δὲ λεία καὶ σιλπνὴ, λέγεται Λιπαρός. Γίνεται δὲ εὐχρηστος εἰς τὰ βανασουργεῖα τοῦ ὑέλου καὶ πορσελάου.

Λεβήτης Λίθος (Lapis Lebetum). Ὁ λίθος οὗτος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φαιὸς μετὰ ὑποπρασίνου, καὶ σπανίως ὑπόλευκος. Ἐντὸς τῆς γῆς ὑπάρχει ὀλίγον ἀπαλός· ἀλλ' ἐπιθιόμενος εἰς τὸν αἶρα σκληρύνεται. Ἐντὸς τοῦ πυρός σκληρύνεται ὡς ὑέλως, καὶ ἀποσπλῆσει λευκόν. Οἱ τορνευταὶ κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτοῦ χύτρας (τσουκάλια), λίβητας (καζάνια) καὶ ἄλλα παντοδαπῆ σκεύη, τὰ ὁποῖα γίνονται πολύτιμα· ὁμως διαρκοῦσιν αἰῶνας τινάς· Εὐρίσκεται δὲ κατὰ τὴν Ἑλβετίαν, ὅπου καὶ τορνεύεται, καὶ ἐπὶ τινὰς τόπους τῆς Γερμανίας, καὶ προσέτι ἐπὶ τὴν Γρενλανδίαν, καὶ τὴν Νέαυ Ηαληδονίαν, ὅπου μεταχειρίζονται αὐτὸν οἱ κάτοικοι εἰς κατασκευὴν τῶν εἰρημέων οἰκιακῶν σκευῶν.

Λημνία, Γῆ, ἢ Ἄργιλος (Argilla Lemnia). Αὕτη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γῆ ὑποκόκκινος, λεπτή, ἀπαλὴ καὶ λιπαρά. Ποτὲ καιροῦ μετεχειρίζετο εἰς ἰατρικά· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀφίθη ὡς ἀνωφελής. Λημνία δὲ ὠνομάσθη, διότι εὐρέθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον· μετὰ καιρὸν ὁμως εὐρέθη καὶ εἰς τόπους ἄλλους. Πρὸς τοῦτοις αὐτῇ εὐρίσκεται καὶ γαλανῆ, κίτρινη, πρασίνη, με-

Τόμ. Β'. 25

λανή και λευκή, και γίνονται ἐξ αὐτῆς λεπτά πηλινὰ σκεύη.

Λιθόμειγμα (Breccia) λέγεται γενικῶς πᾶς λίθος σύμμικτος ἐκ εἰσφέρων λίθων, ὅστις ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ πλεονάζοντος εἴδους; οἷον λιθόμειγμα κρυσταλλοπυρίτου, πορφυρίτου, λιθοπυρίτου κ. τ.

Μάργα Σχισηή. Ἡ Μάργα εἶναι μίγμα ἀργίλου και τιταίνου· εἰάν ὅμως ἐν τῷ μίγματι πλεονάζῃ ἡ τίτανος, ἢ ἡ ἀργίλος, ἢ ἄμμος, ὁ γύψος· τότε ὀνομάζεται ἐκ τοῦ πλεονάζοντος μέρους; οἷον Τιτανομάργα, Ἀργιλομάργα, Ἀμμομάργα, και Γύψομάργα. Ἡ γῆ αὕτη εὐρίσκεται πολλαχοῦ, και πολλάκις κατὰ στρώματα, 10 εἰς 20 πόδας βαθύτερον τῆς γῆθεν ἐπιφανείας. Τινὰ εἶδη αὐτῆς γίνονται χρήσιμα εἰς κατασκευὴν πηλίνων ἀγγείων· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμοῦ μεταχειρίζονται αὐτὴν οἱ οἰκονόμοι, εἰς βελτίωσιν τῶν ἀγγείων. Ἡ δὲ σχιστὴ μάργα ὑπάρχει λιθώδης, και σχισοειδῆς.

Μίλιτος (ἴδε Ὄχρα Σιδηρεῖτε).

Νάφθα (ἴδε Πετρέλαιον).

Νιτράργιλος (Argilla Fullonum). Τὸ ὑποκίτρινον, ἢ λευκόραιον αὐτῆς χρῶμα κλίνει ὀλίγον εἰς τὸ πράσινον· εἶναι λεία και ἀπαλὴ· σίλβει τριζομένη μετὰ τὸ ὀύχιν, και ταραττομένη εἰς τὸ νερὸν ἀφρίζει. Καιομένη, γίνεται κατ' ἀρχὰς μελανή, ἔπειτα αἰθόκωκκος. Τισὶν τῶν νιτράργιλος εὐρίσκεται εἰς νήσους τινὰς τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, και ὀνομάζεται Σαπωνόχωμα, μεταχειζομένη εἰς τὴν πλύσιν τῶν ἐνδύματων ἀντὶ σαπωνίου. Οἱ δὲ Εὐ-

ρωπαίοι τεχνίται καθαρίζουσι δι' αὐτῆς τὰ νεοῦφραυτα ῥίχα.

Ὁξύγγιον Γήϊνον (ἴδε Πετρέλαιον).

Ὁφίτης (Talcum Serpentinum). Ὁ λίθος οὗτος ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο· διότι τὸ χρῆμα αὐτοῦ ἔχει τινὰ ὁμοιότητα μὲ τὸ εἶδος τινῶν ὄφειων. Εὐρίσκεται δὲ μελανοπράσινος, καὶ μελανέφαιος, ἔχων διαφόρους κηλίδας, καὶ εὐρίσκει εὐειδίης ἀμαυροκοκκίνοισ φλέδας. Προσέτι εὐρίσκεται σπανιώτατα καὶ κίτρινος ὀφίτης, ὅστις εἶναι πολύτιμος. Ὁ ὀφίτης σχηματίζει ζώματα τακτικὰ, καὶ πολλάκις ὄρη ἐλόκληρα. Τὸ κατὰ τὴν Σαξωνίαν λιθοτομεῖον τοῦ ὀφίτου εἶναι περίφημον. Ἐκεῖ τοιμάζουσιν ἐξ αὐτοῦ οἱ τορνευταὶ παντοδαπὴ ἀγγεῖα, ταμβακέραις, κουτία, καλαμάκια, ἰγυρία μικρὰ διὰ τὰ φαρμακοπωλεῖα κ. τ. Ἀκονίζεται δὲ καὶ σιλβώνεται ὁ ὀφίτης μὲ ὑπόλευκον ἀμμέλιον. Τὰ ἐκ τοῦ ὀφίτου Σαξωνικὰ τεχνουργήματα διαδίδονται εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν, μέχρι τῆς Κίνας.

Πεδιόσπαθον. Σπάθον (Spathum) ἐν γένει ἐνομάζεται πᾶν ὀρυκτὸν σῶμα, διαφανὲς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον κρυσαλωτὸν, καὶ ἔχον ὑφὴν λεπιδοτήν. Τὸ δὲ πεδιόσπαθον ὑπάρχει λίθος ὑπόλευκος, ἢ ὑπογάλανος, κέκκινος, κίτρινοςπράσινος, ἔχων ὑφὴν λεπιδοτήν, καὶ σπινθόβελῶν διὰ τοῦ χαλυβοῦ.

Πετρέλαιον. (Petroleum). Τοῦτο τὸ ἐλακώδες ὑγρὸν λέγεται καὶ Γήϊνον ἔλαιον, καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν γῆν, ἢ ἀμιγῆς, ἢ σύμμικτον μὲ ἄλλας ὑλάς. Τὸ ἀμιγῆς πετρέλαιον συναναδύει κοινῶς μὲ νερὸν, ἀπὸ σχιμάδας

πετρῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι τιτανώδεις, ἢ σχιστάργιλοι, ἢ καὶ λιθανθράκων. Ἐκ τῶν τοιούτων ἐλαιωδῶν πηγῶν πολλάκις σχηματίζονται ρύακες, ποταμοὶ καὶ λίμναι, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὀρέων πλέει τὸ πετρέλαιον. Αὐτὸ ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα εἶναι πολυειδές. Τὸ καθαρῶτατον καὶ εὐειδέστατον ὀνομάζεται Νάφθα, ἣτις εὐρίσκεται εἰς ὀλίγους τόπους, εἶναι λευκὴ, ἢ ὑποκίτρινος, καὶ ἐλαφροτάτη, ὡς πλέει ἐπὶ τὸ ῥακίον, καὶ ὅταν ᾖναι ῥευστὴ, ἢ βάλλεται εἰς τὸ πῦρ, ἀποπέμπει ὀσμὴν εὐώδη. Ἄφ' οὗ ὅμως ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν πηγὴν, πήζει εὐθὺς, καὶ γίνεται γλισχρα καὶ ὑποκίτρινος, ἢ αἰθῆ. Πηκτὴ οὕσα εἶναι ἔχει τινα ὀσμὴν· βαλλομένη ὅμως εἰς τὸ πῦρ, βρομεῖ ὡς καιόμενον κέρατον. Ἐπὶ τὴν Γερμανίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν εὐρίσκεται εἶδος τι νάφθα εὐτελοῦς. Πολύτιμος δὲ νάφθα εἶναι ἡ Περσικὴ, καὶ ἡ Καυκασία. Τῆς καλλιῆς νάφθα μία ὀλκὴ πωλεῖται μὲ τετραπλὴν ὀλκὴν ἀργυρίου· τῆς δὲ μεσαιᾶς μὲ ἴσην ὀλκὴν ἀργυρίου. Τὸ κοινὸν πετρέλαιον ἔχει χρῶμα αἰθῶν ὑπομελανοῦ, ἢ ὑποπράσινον, εἶναι πυκνότερον καὶ δυσώδες, καὶ ἀνέπτετα, εὐσκολώτερον. Τοῦτο εὐρίσκεται εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, καὶ μεταχειρίζεται εἰς βερνίκια, πυροτεχνήματα, καὶ ἔτι εἰς τοὺς λύχνους, ὅπου πηγάζει πολὺ. Οἱ φαρμακοπῶλαι τὸ διασαλεύουσι, καὶ τότε γίνεται παρόμοιον μὲ νάφθαν, καὶ πολλάκις πωλεῖται ὡς νάφθα, καὶ γίνεται οὕτω χρήσιμον εἰς ἀλειψὰς, ἰαματικὰς πρισμάτων, μελῶν ἐκπαρομένων κ. τ. Ὅταν αἰσθηγάζῃ τὸ πετρέλαιον ἀμιγές, ἦται χωρὶς νεροῦ· τότε ἀποκτᾷ διαφόρους βαθμοὺς γλισχροῦτος καὶ σκληρότητος,

ὄθεν γενᾶται ἡ Γήϊνος Ἰγρὰ Πίσσα, ἡ Ἀσφαλτος, ἡ Γήϊνος Πίσσα, καὶ τὸ Γήϊνον Ὄξύγγιον, τὰ ὅποια ὀνομάζονται γενικῶς Ρητίναι Γήϊνοι.

Ἡ μὲν Γήϊνος Ἰγρὰ Πίσσα (τὸ κατράνι) εἶναι κολλώδης, αἰθὴ, ἢ μελανὴ μετὰ ὑποκοκκίνου, καὶ ἔχει πάντα τὰ οὐσιώδη ἰδιώματα τοῦ πετρελαίου. Εὕρισκεται δὲ ἐπὶ διαφόρους τῆς Εὐρώπης τόπους, καὶ μεταχειρίζεται ὡς ἡ ἐκ τῶν βελονοφύλλων ἐνδρῶν ὑγρὰ πίσσα, καὶ ἔτι ὡς ἰατρικόν. Ἡ δὲ Ἀσφαλτος, ἡ Γήϊνος Πίσσα, εἶναι μελανὴ, ἢ αἰθομέλανος, σιλπητή, καὶ εὐθραυστός, καὶ εὕρισκεται εἰς ὑπόγεια στρώματα τῆς τειάνου, τῆς μάργας, τοῦ γύφου καὶ τοῦ σχισολίθου, καὶ προσέτι ἐπὶ τὰ νερὰ τινῶν λιμνῶν πλείυτα· ἐνίοτε ὅμως πηγάζει ὑγρὰ ἀπὸ πετρῶν, ἢ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔπειτα ξηραίνεται. Καὶ αὕτη εὕρισκεται ἐπὶ διαφόρους τῆς Εὐρώπης τόπους, καὶ εἶναι πολυειδῆς κατὰ τὴν καθαρότητα καὶ σκληρότητα· ἔχει ὅμως τὰ αὐτὰ τοῦ πετρελαίου ἰδιώματα. Τὸ δὲ Γήϊνον Ὄξύγγιον εἶναι ὕλη λευκὴ, λιπαρὰ, εὐθραυστός, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὀλίγον ὁμοίαν μὲ ὀξύγγιον ζώου. Αὕτη εὕρισκεται σπανίως, καὶ ἐξηγείται ὡς πεπηγμένη καθαρὰ νάφθα. — Ἡ δὲ Πίσσα Ἀσφαλτος εἶναι εἶδος τι ἀσφάλτου, τὸ ὅποτον ἐντὸς τῆς γῆς, ὑπάρχει ἀπαλὸν ὡς κηρίον· ὅταν ὅμως ἐκσκαφθῇ, καὶ τεθῇ εἰς τὸν αἶρα, σκληρύνεται, καὶ γίνεται θραυστόν. Αὕτη εἰάν καθαρισθῇ, καὶ μίχθῃ μὲ μέρος κηρίου, γίνεται χρήσιμος εἰς κατασκευὴν λαμπάδων, αἱ ὅποια φάτιζοῦσι καθαρὰ, χωρὶς τινὸς εὐσωθίας.

Πετροθραύματα Ἐρυθρά (Das rothe

totde liegende Γερ.). Ταῦτα εἶναι εἰσώματα ἀμμο-
λίθου ὀριζόντια, διαφέροντα τῶν λοιπῶν ἀμμολίθου κατὰ
τὴν ὀριζοντίαν αὐτῶν θέσει. Οἱ λίθοι αὐτῶν εἶναι σύν-
θετοι ἐκ κόκκων παχυτάτων, καὶ ἐνίστε λεπτοτάτων, καὶ
φαίνονται πολλάκις παρόμοιοι μὲ εἰσώμα ἀργίλου. Αὐτὰ
τὰ εἰσώματα ὑψώνονται ἐνίστε ὑπὲρ τὴν γήινον ἐπιφάνειαν,
καὶ σχηματίζουσι βουνὰ μετρίου ὕψους.

Πίσσα Γήϊνος (ἴδε Πετρέλαιον).

Πισσάσφαλτος (ἴδε Πετρέλαιον).

Πίσσα Ὑγρά Γήϊνος (ἴδε Πετρέλαιον).

Πορφυρίτης Λίθος. Ὁ γνήσιος πορφυρίτης
σύγκεται ἐξ ἰάσπιδος καὶ πεδισπάθου, καὶ τιμᾶται μάλ-
ιστα τὸ ἀμυρκεκκινον αὐτοῦ εἶδος. Προσέτι εὐρίσκονται
πορφυρίται πράσιναι, αἰθαί, μελαναὶ καὶ ἕτεραι διάφοροι,
ἐμπεριέχοντες πρὸς τοὺς εἰρημένους καὶ κρυσταλλοπορρίτην,
σιλπνάργιλον κ. τ. Οἱ παλαιὴ κατεσκευάζον ἐξ αὐτοῦ
πολλὰ καὶ ὠραία ἀγάλματα, καὶ κειμήλια ἀρχαϊκτο-
νικά. Ἐπειδὴ εἶναι σκληρὸς, γίνεται χρήσιμος εἰς τοὺς
φαρμακοπώλας καὶ τοὺς ζωγράφους, οἱ ὅποιοι τρίβουσιν
ἐπὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ σιλωμίνας πλάκας ἰατρικὰ καὶ χρώ-
ματα.

Πῶρος Κενὸς (Osteocolla. ἴδε Πῶρος πλή-
ρης).

Πῶρος Πλήρης (Πωρί. Oolithos). Ὄταν
εἰσέρχεται τὸ νερὸν ὑπὸ βουνὰ τιτανόπετρα, εὐρί-
σκονται τὰ ὅποια ἀποχωρίζονται ἔπειτα, σχημα-
τίζουσι τὸν πῶρον, περὶ τὰς ὑπὲρ τὴν γῆν πηγὰς τοῦ νε-
ροῦ. Ὁ πῶρος εἶναι ψατὸς, ἢ κτρινοφαιὸς, σπογγώδης,

καὶ ὀλιγώτερον σκληρότερος τοῦ ἄβου· εὐρίσκεται κατὰ
 σφοδρὸς ἀνωμάλους, καὶ γίνεται χρήσιμος εἰς τοίχους. Τὰ
 εἰρημένα τιτανώδη μόρια κολλώμενα περὶ σώματα ἕτερα,
 καὶ μάλιστα περὶ ρίζας φυτῶν, σχηματίζονται εἰς πῦρον,
 ὅστις μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς περικλειθείτης ρίζης μένει
 κενὸς ὡς σωλήν· ὅθεν καὶ Πῦρος Κενὸς ὠνομάσθη.
 Τινὰ θύρα ὑδάτα σχηματίζουσι τὸ λεπτότατον εἶδος τοῦ
 τοιούτου πύρου τόσον ταχέως· ὥστε μόλις βάπτεται εἰς
 αὐτὰ ἐν τῷ σώματι, οἷον ξύλου, φυτῶν, ὑφαντα κ. τ. καὶ
 εὐθὺς προσηκολλᾶται περὶ αὐτὸ ἢ πορώδης ὕλη, καὶ φαί-
 νεται περιλιθωμένον, τὸ ὅποιον φέρει τοὺς ἀμαθεῖς εἰς ἔκ-
 στασιν.

Ῥητίνη Γήϊνος (ἴδε Πετρίλαιον).

Ῥωσσικός, ἢ Σιβήριος ὕελος. Οὗτος
 ἀνάγεται εἰς τὸ γένος τῆς σιλπυαργίλου, καὶ εἶναι ὕελος
 ελασικός. Εὐρίσκεται δὲ παμπληθῶς ἐπὶ τὴν Σιβηρίαν,
 κατὰ τὰ σρώματα τοῦ ἀμμολλῶου, τῆς ἀργίλου καὶ τοῦ
 κρυσταλλοπυρίτου. Αἱ ἐκσκαπτόμεναι αὐτοῦ πλάκες ἔχουσι
 ἰσότις μίαν πῆχης μήκος, καὶ ἄλλο τοσοῦτον πλάτος. Μία
 ὁκτὰ αὐτῶν πωλεῖται διὰ τέσσαρα ρούμβλια. Εἶναι δια-
 φανής, ἀλλ' ἔχει ὡς ὁ ἐντεχνος ὕελος, καὶ εἰς τὸν ἐλεύ-
 θερον αἶρα ἀποκτᾶ κατὰ μικρὸν κηλίδας. Αἱ πλάκες αὐ-
 τοῦ διασχίζονται εὐκόλως, καὶ ψαλιθίζονται. Μεταχει-
 ρίζεται δὲ εἰς κατασκευὴν φαναρίων, καὶ εἰς φραγμὸν τῶν
 παραθυρίων, ὡς ὁ ὕελος, καὶ μάλιστα εἰς τὰ παράθυρα
 τῶν καραβίων· οἷτις ὡν ελασικός, δὲν συντριβίεται εὐ-
 κόλως ὑπὸ τοῦ κρότου τῶν μεγάλων κανονίων.

Στεατίτης Λίθος (Talcum Steatites. ἴδι Στελπυάργιλος Σχιστή).

Στελπυάργιλος (Argilla micans). Ὁ λίθος οὗτος σύγκεται ἐνίοτε ἐκ χρυσοειδῶν καὶ λεπτῶν λεπίδων, καὶ ἄλλοτε ἐξ ἀργυροειδῶν. Εὐρίσκεται ὁμως καὶ ὑποκόκκινος, ὑποπράσινος καὶ ὑπομέλανος. Τὰ χρώματα ταῦτα γενῶνται ἐκ τοῦ εὐρυσκομένου εἰς αὐτὸν σιδήρου. Ἐμπεριέχεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ στελπυάργιλος εἰς ἕτερα λίθων εἶδη.

Στελπυάργιλος Σχιστή. Τὸ πλεονάζον μέρος τοῦ λίθου τούτου εἶναι ἡ στελπυάργιλος, μετὰ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται μεμιγμένα εἰς ἄλλα λίθων εἶδη, οἷον κρυσαλλοπυρίτης, κερατίνη ψευδογαλήνη, στεατίτης λίθος, ὅστις εἶναι ἀπαλός, λεῖος καὶ γλισχρός, ὡς τὸ σαπῶνιον, καὶ γράφει ὡς ἡ κίμωνία γῆ, ὅθεν λέγεται διὰ τοῦτο καὶ γραφόλιθος κ. τ. Ἐκ τῆς σχιστῆς στεल्पυαργίλου γίνονται μάλιστα μυλόπετραι.

Στίφιον (Lithomarga): Τοῦτο εἶναι λίθος ἀπαλός, λευκός, ἢ ὑποκιτρινόλευκος, διακοπτόμενος εὐκόλως, καὶ εἰς τὸ πῦρ σκληρυνόμενος. Τὰ συστατικὰ αὐτοῦ μέρη εἶναι ἀλευρόγεα καὶ πυρίτις. Ἐντὶς τῆς γῆς ὑπάρχει ἀπαλός ὡς τὸ νῦπὸν τυρίον· ὅταν ὁμως ἐκτεθῆ εἰς τὸν αἶρα, σκληρύνεται, καὶ πάλιν ἀπαλύεται, εἰάν μουσκευθῇ. Εὐρίσκεται δὲ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ τὴν πόλιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Ἐσκὴ Σεῖρ, ὅθεν ἐκσκάπτεται εἰς μικρὰ κομμάτια ἰσομεγέθη μὲ καρύδιον, καὶ εἰς μεγάλα ἰσομεγέθη μὲ πιθαμῆν, τὰ ὅποια φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀτόρνευτα

εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου γίνονται λουλέδες πολυτέμει.

Συηνίτης Λίθος. Οὗτος εἶναι εἶδος κοκκολίθου, σύνθετος ἐκ κρυσταλλοπυρίτου, σιλπιναργίλου καὶ πεδισπάθου· διαφέρει ὅμως τοῦ κοκκολίθου, οἷοτι μεταξὺ τῶν συστατικῶν αὐτοῦ μερῶν πλεονάζει τὸ πεδισπάθου, καὶ μάλιστα ἡ κερατίνης ψευδογαλήνη, ἧτις εἶναι λίθος ἑμπεριεκτικὸς ἀλευρογέας, καὶ ἔχων ὑψηλὴν κερατώδη. Ὁ συηνίτης λίθος ἐκτίθετο τοὺς παλαιούς αἰῶνας κατὰ τὴν ἀνωτέραν Ἀγυπτου, παρὰ τὴν τότε Συηνήν πόλιν, ἐξ ἧς καὶ ὠνομάσθη.

Σχιζάργιλος (Argilla Schistus). Σχιζὸς ὠνομάζεται πᾶς λίθος παχυλεπής, διασχιζόμενος εὐκόλως εἰς πλάκας ἀδιαφανεῖς. Τοιοῦτοι σχιζοὶ λίθοι εὐρίσκονται τιτανώδεις καὶ ἀργιλώδεις, ἔχοντες χρῶμα μελανόν, ἢ μελανογάλανον, καὶ γαῖον. Τὰ συστατικὰ τῆς σχισαργίλου μέρη εἶναι κυρίως ἀργίλος, καὶ μέρος πυρίτιδος, ἀλευρογέας, τιτάνου, σιδήρου καὶ πετρελαίου.

Σχιζόλιθος (ἴδε Σχιζάργιλος).

Σχιζόλιθος Μελανός. Οὗτος εἶναι λίθος μελανός, διασχιζόμενος εὐκόλως εἰς λεπτάς καὶ ὀμαλὰς πλάκας. Κατασκευάζονται δὲ ἐξ αὐτοῦ τράπεζαι, γραφίδες καὶ γραφοπίνακες, ἐπὶ τοὺς ὁποίους γυμνάζονται τὰ παιδιά τὸ γράφειν, καὶ τὴν ἀριθμητικὴν.

Τηκόσπαθον (Fluor Sparthosus). Ὁ λίθος οὗτος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σπαθώδης, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον διαφανής, καὶ πολλάκις κρυσταλλωτός, καὶ συνίσταται ἐκ τιτάνου· εἶναι ὅμως σκληρότερος τῶν λοιπῶν

τιτανολίθων, καὶ οὔτε σπινθοβολεῖ διὰ τοῦ χαλυβος, οὔτε σίξει βρεχόμενος ὑπὸ ὀξέως. Ὀνομάσθη δὲ οὕτω, εἴητι μινύμενος μὲ διάφορα δυσδιάλυτα ὄρυκτὰ, τὰ κινεῖ εἰς τῆξιν. Προσέτι εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν λεπτῶν καὶ χονδρῶν ποροελανίων σκευῶν κ. τ. Τὸ Πυκνὸν Τηκόσπαθον εἶναι ἄλλο τι εἶδος αὐτοῦ, εὐρυσκόμενον ἐνίοτε λευκόν, καὶ διαφανὲς ὡς ὑέλκω, καὶ ἄλλοτε κίτρινον, γαλανόν, πρῶσινον κ. τ. Ἐπὶ τὴν Ἀγγλίαν εὐρίσκονται μεγάλα κομμάτια τοῦ τριούτου λίθου, τὰ ὅποια τριβῶνται, καὶ κατασκευάζονται ὡραῖα λεπτοουργήματα.

Τηκόσπαθον Πυκνόν (ἴδι. Τηκόσπαθον).

Τιτανόλιθος (ἀσβέστης πετρα. calx vulgaris).

Ὁ λίθος οὗτος εἶναι φαιός, ὑποκίτρινος, ὑποκόκκινος, μονοχρώματος, καὶ ἐνίοτε πολυχρώματος· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμοῦ εὐρίσκεται λευκόςφαιος, καὶ ἀπεσθίδει καιόμενος τὸν κάλλιστον ἀσβέστην.

Τιτανόλιθος Δυσώστης (Calcareus Dysodes).

Οὗτος ὁ λίθος τριβόμενος, ἢ καιόμενος, ἐκπέμπει δυσώστη ὀσμὴν. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μελανόφαιον, καὶ ἢ ὑφὴ πυκνὴ, ἢ νοκκωτὴ, σχιστώδης, λεπιδωδῆς, ἢ σπαθώδης. Ἡ δυσωδία αὐτοῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ εἰς αὐτὸν ἐμπεριεχόμενον πετρέλαιον. Εὐρίσκεται δὲ εἰς τὰ τιτανώδη ὀριζοντιώδη ὄρη, ἐμπεριεκτικῶς διαφύρων ἀπολιθωμάτων, καὶ γίνεται καιόμενος χρήσιμος ἀσβέστης.

Τιτανόλιθος Παχυλεπῆς. Οὗτος εἶναι λί-

θος τιτανώδης, τεφρόχρους, σχισώδης, καὶ χρήσιμος εἰς κατασκευὴν ἀσβέστων, καὶ κτίσιν.

Τίτανος. Τὸ κοινότατον τῶν γεῶν εἶδος εἶναι ἡ τίταιος· εἶδι εὐρίσκεται εἰς φυτὰ, ζῶα καὶ ὄρυκτά. Ὅσα σώματα περιέχουσι τίτανον πολλὴν, λέγονται τιτανώδη, εἶδη τὰ κόκαλα τῶν ζώων, τὰ καλύμματα τῶν ὄσρακοδέρμων, τὰ κοράλλια, τὰ λέπτη τῶν αὐγῶν, καὶ τινε λίθων εἶδη καὶ γεῶν.

Ψευδογαλήνη Κερατίτις (Pseudogalacena. ἴδι Σιηνίτις λίθος).

Ὠχρα Σιδηρίτις, ἡ Μίλτος (Ochra ferri rubrica). Ἡ ἄργιλος αὕτη ἐμπεριέχει ὄχραν σιδήρου, καὶ εἶναι ἀμαυροκόκκινος, λεπρὰ, καὶ τμητὴ. Εἰς τὸ νερὸν δὲν ἀπαλύνεται, ἀν καὶ ῥοφᾷ αὐτό. Εἰς τὸ πῦρ γίνεται ἀμαυροτέρα καὶ σκληροτέρα, καὶ μετὰ ταῦτα σύρεται ὑπὸ τοῦ μαγνήτου. Τὰ λεπτὰ εἶδη αὐτῆς ἐγκλείονται εἰς ξύλον ὡς μολυβδοκένδυλα, καὶ μεταχειρίζονται ὑπὸ τῶν ζογράφων καὶ ἰχνογράφων· τὰ δὲ χονδρὰ εἶδη μεταχειρίζονται ἀπερικάλυπτα οἱ ξυλουργοί.

